Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a környezetvédelmi politika területén a jelentéstételi kötelezettségek összehangolásáról és ezáltal a 86/278/EGK irányelv, a 2002/49/EK irányelv, a 2004/35/EK irányelv, a 2007/2/EK irányelv, a 2009/147/EK irányelv és a 2010/63/EU irányelv, a 166/2006/EK rendelet és a 995/2010/EU rendelet, valamint a 338/97/EK tanácsi rendelet és a 2173/2005/EK tanácsi rendelet módosításáról

(COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD))

(2019/C 110/19)

Előadó: **Vladimír NOVOTNÝ (CZ/I)**

Felkérés:	Európai Parlament, 2018.6.11.
	Tanács, 2018.6.22.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke, 192. cikkének (1) bekezdése illetve 207. és 304. cikke
Elnökségi határozat:	2018.4.17. (a felkérést megelőzően)
Illetékes szekció:	„Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2018.10.5.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018.12.12.
Plenáris ülés száma:	359.
A szavazás eredménye	208/1/2
(mellette/ellene/tartózkodott):	

1. **Következtetések és ajánlások**

1.1. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságnak a környezetvédelmi politika területén a jelentéstételi kötelezettségek összehangolásáról szóló javaslatát, és arra számít, hogy az növelni fogja a jelentések és az elkészítésük átláthatóságát, ismeretalapot fog biztosítani a környezetvédelmi politikák hatékonyságának méréséhez, egyszerűsíteni fogja az eljárásokat, és kisebb adminisztratív terhet fog róni az Európai Bizottságra és a tagállamokra.

1.2. Az EGSZB teljes mértékben támogatja az Európai Bizottság környezetvédelmi jelentéstétellel kapcsolatos új megközelítését, amely az adatgyűjtési eljárásoknak, a jelentéstételnek és az azt követő környezeti értékelésnek az INSPIRE és a Kopernikusz rendszerek felhasználásával történő teljeskörű modernizálásán, az adatok valós idejű továbbításán és azok elektronikus feldolgozásán alapul. Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság javaslata megfelel a minőségi jogalkotás megközelítésének és a Célravezető és hatásos szabályozás programjának (REFIT).

1.3. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) központi adatbázisait használják fel a környezetre vonatkozó adatoknak és információknak a földrajzi, gazdasági és társadalmi adatokkal való összekapcsolására, valamint ennek a teljeskörű értelmezésére.

1.4. Az EGSZB ismételten sürgeti, hogy a tagállamokban vonják be a civil szervezeteket a környezetvédelmi jelentések kidolgozásába és megvitatásába.

1.5. Az EGSZB úgy véli, hogy az egyes környezetvédelmi jelentéstételi követelmények megváltozásához való alkalmazkodás jobban működik, mint egy merev szabályok szerint egységesített egyenmegoldás, feltéve, hogy a környezeti adatok és a környezetvédelmi jelentések továbbra is jó minőségűek maradnak.

1.6. Az EGSZB-nek meggyőződése, hogy a környezetvédelmi jelentéstétel aktualizálása, majd ezt követően a környezeti adatok feldolgozása és értékelése sokat tesz majd a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény (az Aarhusi Egyezmény) céljainak elérése érdekében.

1.7. Az EGSZB arra kéri az uniós tagállamok kormányait, hatóságait és ügynökségeit, az Európai Bizottságot és az Európai Környezetvédelmi Ügynökséget, hogy fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy ezekben az ügyekben javítsák a környezetvédelmi jelentések és a környezeti információk hozzáférhetőségét, egyértelműségét és információs értékét a civil társadalom széles köre és a civil szervezetek számára.

1.8. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az adatgyűjtéssel, az információkkal és a környezetvédelmi jelentéstétellel kapcsolatos uniós vívmányokat a jövőben továbbra is rendszeresen értékeljék és vizsgálják felül, csökkentsék az adatok gyűjtése, feldolgozása és közzététele közötti időközöket, és növeljék az adatok hozzáférhetőségét, átláthatóságát és egyértelműségét.

1.9. Az EGSZB azt kéri a környezetvédelemmel foglalkozó szervezetektől, hogy aktívabban hívják fel az emberek figyelmét országaikban és régióikban a környezet állapotára és a környezetvédelem helyzetére. Az Európai Bizottságtól pedig azt kéri, hogy ösztönözze a fenti szervezeteket erre és biztosítson számukra finanszírozást ehhez.

2. **Az Európai Bizottság dokumentuma**

2.1. 2017-ben az Európai Bizottság átfogó célravezetőségi vizsgálatot tett közzé a környezetvédelmi jelentéstételről. A vizsgálat 181 jelentéstételi kötelezettségre terjedt ki, amelyeket 58 különböző uniós környezetvédelmi jogszabály rögzít.

2.2. A jelentéstételi kötelezettségeknek ezt a több területet érintő átfogó elemzését ([1]) annak érdekében végezték el, hogy növeljék az átláthatóságot, ismeretalapot biztosítsanak a jövőbeli értékelésekhez, továbbá egyszerűsítsék és csökkentsék a tagállamok és az Európai Bizottság adminisztratív terheit.

2.3. A szóban forgó jogszabályok egyedi értékelése azt mutatta, hogy a következő jogszabályokban előírt jelentéstételek terén akadnak javítanivalók:

— a környezeti zajról szóló ([2]) 2002/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([3]);

— a környezeti felelősségről szóló ([4]) 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([5]);

— a 2007/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([6]): az INSPIRE irányelv (térinformációs infrastruktúra) ([7]);

— a 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([8]) és a 92/43/EGK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([9]) (a madárvédelmi irányelv és az élőhelyvédelmi irányelv) ([10]);

— az állatkísérletekről szóló ([11]) 2010/63/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([12]);

— az Európai szennyező anyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartásról (EPRTR) szóló ([13]) 166/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([14]);

— a szennyvíziszapról szóló 86/278/EGK tanácsi irányelv ([15]);

— a fáról és fatermékekről szóló 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([16]);

([1]) SWD(2017) 230.
([2]) SWD(2016) 454.
([3]) HL L 189., 2002.7.18., 12. o.
([4]) SWD(2016) 121.
([5]) HL L 143., 2004.4.30., 56. o.
([6]) HL L 108., 2007.4.25., 1. o.
([7]) COM(2016) 478 és SWD(2016) 273.
([8]) HL L 20., 2010.1.26., 7. o.
([9]) HL L 206., 1992.7.22., 7. o.
([10]) SWD(2016) 472 final.
([11]) COM(2017) 631 és SWD(2017) 353.
([12]) HL L 276., 2010.10.20., 33. o.
([13]) SWD(2017) 711.
([14]) HL L 33., 2006.2.4., 1. o.
([15]) HL L 181., 1986.7.4., 6. o.
([16]) HL L 295., 2010.11.12., 23. o.

— a 338/97/EK tanácsi rendelet ([17]) (CITES);

— 2173/2005/EK tanácsi rendelet ([18]) az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési tervről (FLEGT).

Jelenleg folyik az Európai Bizottság által az ivóvízről, a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról, a szennyvíz újrafelhasználásáról és az egyszer használatos műanyagtermékekről 2018-ban benyújtott aktuális javaslatok összehangolása.

2.4. Ezen értékelés alapján javaslatot nyújtottak be a környezetvédelmi jelentésekkel kapcsolatos egyes jogszabályok összehangolására, és részletes tervet dolgoztak ki a javasolt módosítások végrehajtására.

2.5. A javaslat célja, hogy optimalizálja a jelentéstétellel, az átláthatósággal és a végrehajtás nyomon követésével kapcsolatban az uniós jogban meghatározott meglévő kötelezettségeket, a szükségesség, a szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett. A javaslat össze kívánja hangolni az érintett jogszabályok követelményeit is, és javítani kívánja az uniós politika végrehajtását szolgáló ismeretalapot.

2.6. A javaslat lépéseket tesz az átláthatóság és a szubszidiaritás javítása (nyolc jogi aktusban), a jelentéstételi kötelezettségek egyszerűsítése vagy kizárása (hét jogi aktusban), a jelentéstételi határidők összehangolása (három jogi aktusban), az uniós szintű felügyelet egyszerűsítése és az uniós intézmények szerepének tisztázása (nyolc jogi aktusban), valamint a jövőbeli értékelések előkészítése (öt jogi aktusban) érdekében.

2.7. A javaslat elősegíti annak biztosítását, hogy a nyilvánosság nemzeti szinten hozzáférjen az egyértelmű környezeti információkhoz. Ily módon elősegíti, hogy a nyilvánosság áttekintést kapjon arról, hogy mi történik a környezetvédelem területén Európa egészében, továbbá segítséget nyújt a nemzeti hatóságok számára a határokon átnyúló kérdések kezelésében. A javaslatnak emellett csökkentenie kell a tagállamokra háruló adminisztratív terhet, támogatnia kell a szubszidiaritást, és még jobban elérhetővé kell tennie a végrehajtásra vonatkozó információkat a nyilvánosság számára.

3. **Általános megjegyzések**

3.1. Az EGSZB üdvözli a környezetvédelmi politika területén a jelentéstételi kötelezettségek összehangolásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatot ([19]) mint egy olyan alapvető lépést, amely a környezetvédelmi jelentések kidolgozási és benyújtási módjának általános korszerűsítésére irányul. Támogatja az INSPIRE és a Kopernikusz-rendszerek használatát, az elektronikus adatfeldolgozási eszközöket, a valós idejű adattovábbítást, a kommunikáció tekintetében pedig azt, hogy a formális írásbeli jelentésektől elmozduljanak abba az irányba, hogy az Európai Bizottság és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szintjén dinamikus központi adatbázisokat építsenek ki. Az Európai Bizottság véleményével és a rendeletjavaslat szövegével egyetértve az EGSZB azt is megjegyi, hogy a környezeti mutatók kiválasztása, a szabályozott anyagok listája és a vonatkozó határértékek kapcsán ezek csupán eljárásbeli, nem pedig érdemi változtatások a különböző jogi dokumentumokban.

3.2. Az EGSZB szerint a környezetvédelmi jelentések elkészítésére és benyújtására vonatkozó eljárások egyszerűsítése és összehangolása hatékonyabbá és átláthatóbbá fogja tenni ezeket a jelentéseket. Az EGSZB arra számít, hogy a javaslat az uniós környezetvédelmi jogszabályokban meghatározott jelentéstételi követelményekkel kapcsolatos terhek és költségek csökkentéséhez, valamint az adatok gyűjtése és közzététele közötti időtartam lényeges csökkenéséhez fog vezetni.

3.3. Az EGSZB alapvető fontosságúnak tartja, hogy ne csak a jelentések hozzáférhetőségét javítsák, hanem érthetőbbé is tegyék e jelentéseket és az azokban szereplő információkat a civil társadalom szélesebb körei számára. Megismétli, hogy a civil társadalom nemcsak a környezeti információk felhasználójaként tölt be alapvető szerepet, hanem ezen információk és jelentések összegyűjtésének, összegzésének és megvitatásának aktív résztvevőjeként is. Ezzel kapcsolatban az EGSZB hangsúlyozza, hogy fontos a környezeti hatások értékelése, illetve az, hogy a civil társadalmat bevonják az erről folyó vitákba.

([17]) HL L 61., 1997.3.3., 1. o.
([18]) HL L 347., 2005.12.30., 1. o.
([19]) COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD)

3.4. A számos meglévő jogszabály felülvizsgálatára irányuló javaslat az Európai Bizottság célravezető és hatásos szabályozás programjának (REFIT ([20])) keretébe tartozik. Az EGSZB véleményt fogadott el a REFIT-programról ([21]), és ebben aggodalmának adott hangot a környezeti hatásvizsgálatokban azonosított hiányosságokkal kapcsolatban, és hangsúlyozta, hogy a társadalmi, gazdasági és környezeti dimenziók integrált és kiegyensúlyozott értékelésére van szükség.

3.5. A környezetvédelmi politikák végrehajtásának uniós felülvizsgálatáról szóló véleményében ([22]) az EGSZB rámutatott annak fontosságára, hogy bevonják a civil társadalmat a döntéshozatalba és a felülvizsgálatba, ami a környezetvédelmi jelentéstételre vonatkozó jogszabályok felülvizsgálatára is érvényes.

3.6. Az Európai Bizottság javaslata kereszthivatkozásokat tartalmaz a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről szóló 2003/4/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([23]) és a térinformációs infrastruktúráról szóló 2007/2/EK irányelvre, és biztosítja az összhangot ezen irányelv követelményeivel. Az EGSZB véleményt fogadott el „Az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítása nemzeti szinten az uniós környezetvédelmi jogszabályokat végrehajtó intézkedésekkel kapcsolatosan" ([24]) címmel, és ebben hangsúlyozta a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény (az Aarhusi Egyezmény) fontosságát.

3.7. Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy miközben az Európai Bizottság javaslata csak az uniós jogszabályokban megkövetelt környezetvédelmi jelentéstételre vonatkozik, addig a környezetvédelmi jelentések egy jelentős részét önkéntes alapon nyújtják be a vállalkozások, szakszervezetek, városok, önkormányzatok, egyéb szervezetek és a civil szervezetek szintjén.

3.7.1. Példák a környezetvédelmi jelentéseket is magukban foglaló önkéntes tevékenységekre: a Global Reporting Initiative (GRI), amelynek keretében vállalati szinten számolnak be; a szakmai szervezetek jelentései, például a felelős gondoskodás kezdeményezés a vegyiparban (Európai Vegyipari Tanács – CEFIC); valamint a vállalati társadalmi felelősségvállalás (CSR), amely gyakran környezetvédelmi elemet is tartalmaz.

3.7.2. A környezeti hatásvizsgálatokat és az ehhez kapcsolódó információkat a környezetközpontú irányítási rendszer (EMS) és a környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer (EMAS) részeként is nyilvánosságra hozzák.

3.7.3. Már régóta bebizonyosodott annak értéke, ha a civil szervezetek aktív szerepet játszanak az ilyen jelentések vizsgálatában, mivel ez növeli egyrészről a civil társadalom, másrészről a vállalkozások bizalmát. Helyi és nemzetközi szinten a környezeti hatásvizsgálat eljárásait is alkalmazzák a környezeti információkkal kapcsolatban.

4. **Részletes megjegyzések**

4.1. *Az átláthatóság és a szubszidiaritás javítása*

Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság javaslata javítja az átláthatóságot, és a szubszidiaritás megőrzése mellett felhasználóbarátabb nyilvános hozzáférést tesz lehetővé a környezeti információkhoz.

4.2. *A jelentéstételi kötelezettségek egyszerűsítése vagy kizárása*

Az EGSZB úgy érzi, hogy az adminisztratív teher csökkentése érdekében hasznos lenne egyszerűsíteni a szövegalapú információnyújtás eljárását, illetve ehelyett egy megfelelő alternatívát kellene találni, és a hangsúlyt az információkhoz való nyilvános hozzáférés javítására kellene helyezni. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kezdjen el kidolgozni olyan alapvető, összetett környezeti mutatókat, amelyek minden uniós országban egyértelműek a szélesebb nagyközönség számára is. Ezzel könnyebb lenne felmérni az egyes országokban és régiókban a környezetvédelemmel kapcsolatos véleményeket, illetve olyan kezdeményezéseket indítani, amelyek pozitív változásokat idézhetnek elő.

([20]) https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_hu

([21]) Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „A REFIT program" (HL C 230., 2015.7.14., 66. o.).

([22]) Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „A környezetvédelmi politikák végrehajtásának uniós felülvizsgálata" (HL C 345., 2017.10.13., 114. o.).

([23]) HL L 41., 2003.2.14., 26. o.

([24]) Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítása nemzeti szinten az uniós környezetvédelmi jogszabályokat végrehajtó intézkedésekkel kapcsolatosan" (HL C 129, 2018.4.11., 65. o.).

4.3. *A jelentéstétel ütemezésének összehangolása*

Az EGSZB támogatja a 2002/49/EK ([25]) szerinti zajtérképek és cselekvési tervek benyújtására vonatkozó határidők észszerűsítését, a nyilvános konzultációkra biztosított elégséges időt, valamint a civil társadalom részvételének megerősítését a cselekvési tervek értékelése és felülvizsgálata során. Az EGSZB támogatja, hogy más jogszabályokban is vezessenek be hasonló rendelkezéseket, amennyiben biztosítják azt is, hogy a környezeti adatok és a környezetvédelmi jelentések továbbra is jó minőségűek maradnak.

4.4. *Az uniós szintű áttekintések egyszerűsítése/az intézmények szerepének egyértelművé tétele*

Az EGSZB véleménye szerint tisztázni és konkretizálni kell az Európai Bizottság és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerepét a megfelelő jelentéstételi folyamatokban.

4.5. *Felkészülés a jövőbeli értékelésekre*

Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság által elvégzett értékelés számos párhuzamosságot, hiányzó kapcsolatot és nem alapvető követelményt tárt fel mind az adatok és a jelentéstétel struktúrájában, mind pedig a gyakoriságra vonatkozó követelményekben, valamint további hiányosságokat is megállapított a hatékonyság terén. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a jövőben további hiányosságokat is fognak találni. Ezért azt ajánlja, rendszeresen értékeljék, hogyan működnek ezen a területen a közösségi vívmányok. Az Európai Bizottságnak értékeléseket kellene végeznie, a tagállamokat pedig kötelezniе kellene az ezekhez szükséges információk biztosítására. Az időtálló szabályozásról szóló SC/45. számú véleményében ([26]) az EGSZB ajánlásokat fogalmazott meg azzal kapcsolatban, hogy hogyan kellene eljárni a jövőbeli jogszabályokkal kapcsolatban.

4.6. *Kontextusba helyezett adatok*

Az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökség központi adatbázisait olyan módon alakítsák ki, hogy a környezeti adatokat és információkat összekapcsolják a földrajzi, gazdasági és társadalmi adatokkal annak érdekében, hogy lehetővé tegyék azok átfogó és objektív értelmezését. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló kezdeményezéseit, hogy javítsa a szabályozást annak érdekében, hogy az Európai szennyező anyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartásról (Európai PRTR) szóló 166/2006/EK rendelet szerinti jelentéstételi kötelezettségek felülvizsgálatával összefüggésben a korlátozott jelentőségű kötelezettségek tekintetében csökkentse az adminisztratív terheket. Ugyanakkor az EGSZB rámutat arra, hogy bizonyos üzleti titkok esetében tiszteletben kell tartani a titoktartás elvét, ez azonban nem állíthat akadályt a környezetvédelmi jelentések és a környezeti adatok átláthatósága és hozzáférhetősége elé.

4.7. *Néhány célzott változtatás*

Az EGSZB úgy gondolja, hogy a javasolt változtatásokat a jövőben a környezetvédelmi jelentéstételi követelményeket meghatározó konkrét jogi rendelkezések sajátosságaihoz kellene igazítani, és nem egységesített egyenmegoldásokat kellene alkalmazni. Az EGSZB támogatja azt is, hogy összehangolják a jelentéstételi határidőket a 2009/147/EK irányelv (madárvédelmi irányelv) és a 92/43/EGK irányelv (az élőhelyvédelmi irányelv) között.

4.8. *A nyilvánosság aktív szerepvállalásának ösztönzése a környezetvédelmi ügyekben*

Az EGSZB azt kéri a környezetvédelemmel foglalkozó szervezetektől, hogy aktívabban hívják fel az emberek figyelmét országaikban és régióikban a környezet állapotára és a környezetvédelem helyzetére. Az Európai Bizottságtól pedig azt kéri, hogy ösztönözze a fenti szervezeteket erre és biztosítson számukra finanszírozást ehhez.

Kelt Brüsszelben, 2018. december 12-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER

([25]) 2007/2/EK irányelv.
([26]) Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Időtálló szabályozás” (HL C 487., 2016.12.28., 51.o.).